

Gazeta Grudziądzka

Niech będzie pochwalony Jezus Chrystus!

W Imię Boże!

Rok założenia 1894

Wydanie główne

Za Wiarę i Ojczyznę!

Najpoczytniejsze ludowe pismo polityczne i społeczno-gospodarcze,
poświęcone walce o prawa ludu wiejskiego i należne mu stanowisko w państwie.

Adres: Gazeta Grudziądzka
Tel. 1812 Grudziądz, Droga Łąkowa

Założyciel Wiktor Kulerski

P. K. O. Poznań nr. 200420

Litwa przyjęła ultimatum Polski

W a r s z a w a — W sobotę, 19-go b. m. przed południem poseł Rzeczypospolitej Polskiej w Tallinie, p. Wacław Przesmycki, został zawiadomiony przez posła Rzeczypospolitej Litewskiej o przyjęciu przez rząd litewski wszystkich i bez zastrzeżeń propozycji polskich.

Posel litewski w tej sprawie złożył na ręce posła Przesmyckiego odpowiednią notę rządu litewskiego.

Tak więc ostry zatarg, który mógł pociągnąć za sobą wiele poważnych wydarzeń został zakończony na drodze pokojowej.

CO ZAWIERAŁA NOTA POLSKA

W a r s z a w a — Streszczenie noty polskiej, doręczonej rządowi litewskiemu dnia 17 b. m. jest następujące:

Rząd polski nie może przyjąć propozycji litewskich z dn. 14 b. m., a mianowicie propozycji rozstrzygnięcia sprawy zażożenia polskiego strażniczego przez straż litewską, w stworzonej komisji polsko litewskiej, ponieważ to nie dawałoby dostatecznych gwarancji bezpieczeństwa. Jedynym załatwieniem, odpowiadającym powadze sytuacji jest natychmiastowe nawiązanie normalnych stosunków dyplomatycznych i to bez żadnych warunków wstępnych. Według przekonania rządu polskiego jest to jedyna droga do uregulowania spraw sąsiedzkich, o ile się chce istotnie uniknąć wydarzeń niebezpiecznych dla pokoju.

Dla przyjęcia tych propozycji rząd polski daje stronie litewskiej 48 godzin czasu, t. j. licząc od chwili wręczenia noty posłowi litewskiemu w Tallinie przez posła polskiego. Akredytowanie posłów w Kownie i w Warszawie musi nastąpić przed 31 b. m., a wymiana odpowiednich not, któreby to ustaliły, winna być dokonana w Tallinie w dniu 19 b. m., t. j. przed upływem terminu 48-godzinowego. Teksty tych not zostały załączone do wspomnianego ultimatum.

Poza tym rząd polski stwierdził, że powyższe propozycje nie mogą być przedmiotem dyskusji, ani co do treści ani co do formy, to znaczy muszą być przyjęte w całości, a brak odpowiedzi, lub jakiegokolwiek dodatku, lub zastrzeżenia będą równoznaczne z odmową. W tym wypadku rząd polski własnymi środkami zabezpieczy słusze interesy swego państwa.

POSIEDZENIE SEJMU LITEWSKIEGO

K r ó l e w i e — Z Kowna donoszą, że w sobotę w godzinach południowych przy bardzo licznych udziałach przedstawicieli prasy i publiczności, udzielił zastępcy premiera, minister komunikacji Stanislauskas wyjaśnień w imieniu rządu w sprawie polskiego ultimatum. Przeczytałszy jego tekst i odpowiedź litewską, Stanislauskas opisał następnie przebieg ostatnich wydarzeń w stosunkach polsko-litewskich. Oświadczył on w zakończeniu,

że rząd litewski przyjmuje żądania Polski.

Po nim zabrał głos generalny sekretarz związku tautinników, pos. dr Janavicius, oświadczając: sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie rządu w sprawie polskiego ultimatum.

Dr Janavicius stawia wniosek przyjęcia żądań polskich. Wniosek sejm przyjął jednogłośnie.

OŚWIADCZENIE MIN. BECKA

W sobotę, dnia 19-go marca, o godzinie 18.30, w wielkiej sali ministerstwa Spraw Zagranicznych przyjął minister Józef Beck przedstawicieli prasy krajowej.

Na wstępie minister scharakteryzował sytuację stworzoną przez dni ostatnie. Powiedział, iż Polska miała przed sobą cel jasny i prosty, zadanie, natomiast trudne.

Litwini pragną mieć swoje niepodległe państwo, a my prawo Litwinów do własnego państwa szanujemy.

Uważamy, że w stosunkach między narodowych lepiej się z kimś porządkować, niż wykluczać, aniżeli nęczyć.

Wydarzenie ostatnie, przyjęcie noty przez rząd litewski zdaje się ostatnią anomalią z granic Rzeczypospolitej.

Po skończonym przemówieniu p. minister udzielił jeszcze paru odpowiedzi na zapytania.

Wybór prezydium NKW. Stron. Ludowego

Pod przewodnictwem urzędującego prezesa S. L. b. marszałka Rataja odbyło się we wtorek 15 b. m. posiedzenie członków nowo wybranego Nacz. Kom. Wykonawczego Stronnictwa Ludowego, na którym to posiedzeniu jednogłośnie dokonano wyboru prezydium N. K. W. w następującym składzie:

1-y wiceprezes: Władysław Kiernik, a na czas jego nieobecności — Stanisław Mikołajczyk.

2-gi wiceprezes: Andrzej Czapski.

Sekretarzem generalnym został

Kazimierz Bagiński, a na czas jego nieobecności — Józef Grudziński.

Poza tym NKW postanowił obchodzić uroczystości w myśl uchwały Kongresu rocznicę Raclawic w dniu 24 kwietnia z tym, że główna uroczystość dla kilku województw odbędzie się w Raclawicach, a poza tym odbędzie się w kilku miejscach ta sama uroczystość w skali wojewódzkiej.

W posiedzeniu wzięli udział wszyscy członkowie NKW. za wyjątkiem dra Gruszki przebywającego w więzieniu.

O sesję nadzwyczajną Sejmu

Ponieważ wnioski poselskie dotyczące uporządkowania długów rolniczych nie będą mogły być załatwione w ciągu bież. sesji budżetowej, która, jak przypuszczają zostanie zamknięta w końcu bież. miesiąca, w Kole Rol-

ników Sejmu i Senatu zainicjowano akcję zbierania podpisów pod wniosek o zwołanie sesji nadzwyczajnej.

Zbrano już przeszło 120 podpisów, a więc liczbę większą, aniżeli tego wymaga ustawa konstytucyjna

Mowa polityczna P. Prezydenta

W sobotę wieczorem p. Prezydent Reczp. wygłosił przez radio przemówienie.

P. Prezydent nawiązał do swego przemówienia z przed 2 lat, w

którym mówił o zmianach wynikających z przewrotu majowego, po czym przeszedł do charakterystyki rządów pomajowych.

Panika wśród ludności Barcelony

Barcelona. Bombardowanie stolicy Katalonii przez samoloty powstańcze wywołało przerażenie wśród tłumów zapelniających ulice.

Z chwilą wybuchu pierwszych bomb tłum rzucił się do schronisk. Jedną z bomb upadła w pobliżu grupy uczniów szkolnych, raniąc kilkoro dzieci, które uniesiono na

tychmiast na noszach. Inna bomba wybuchła w ciasnej uliczce przepełnionej tłumem, czyniąc liczne ofiary. Na bruku pozostały kałuże krwi oraz kilkanaście trupów. W pośpiechu zorganizowano prowizoryczne pogotowie, które zarekwiroвало wszystkie przejeżdżające pojazdy. (ATE)

Nożyce

Jeszcze do niedawna, słowo to było modne i bardzo często uzasadnione w rozmowach, artykułach i polemikach gospodarczych. Mówiono o nożycach cen. O tej olbrzymiej rozpiętości cen między produktami rolniczymi a przemysłowymi.

Nożyce cen były, a zresztą są i dzisiaj jeszcze — inną nazwą na określenie wyzysku i wszelką niesprawiedliwość gospodarczą. Nie mamy zamiaru tego udowodniać. Który z czytelników chce odnaleźć potwierdzenie swej biedy, wyzysku i niesprawiedliwości obecnego ustroju gospodarczego — który chce zobaczyć obecną, a i niedawną gospodarkę polską — niech kupi za grosze „Mały Rocznik Statystyczny“. Dowie się z niego bardzo ciekawych rzeczy, rzeczy od których nieraz włosy ze zgrozy na głowie stają. Dowie się bowiem, że jesteśmy najbardziej biednym i niezaradnym narodem na kontynencie Europy. Przy tym jednak musi sobie każdy uświadomić jedną kwestię, że życiem przecież gospodarczym ktoś kieruje, że jest w każdym ustroju czynnik powołany do jego regulowania. Zastanów się zaś nad tym musi się dlatego, aby nie popaść w krańcowe nieporozumienie, że cały naród jest do niczego. Bo to jest nieprawda — naród bowiem jest inny, jest takim, jakim jest olbrzymia jego większość — polski chłop. Kongres w Krakowie nacznie i namacalnie owa prawdę wykazał i udowodnił!

Życiem więc gospodarczym ktoś kieruje. U nas to robi sanacja, ściślej mówiąc pułkownicy, którzy odsunęli, a może i celowo sami się odsunęli — od rządu, zaczęli być specami od gospodarstwa krajowego. Ich też wymysłami są wszelakiego rodzaju etatyzmy, interwencjonizmy, korporacjonizmy, itd. — które mimo, że się im w głowie nie narodziły, że zostały skądś przywleczone — były i są ostoja ich synekur i tysiącznych dochodów. Pisali o tym i piszą nawet sanacyjne gazety. Szalejący zaś kryzys, stan ten jeszcze bardziej utrwalił.

Polska stała się państwem bardzo charakterystycznym. Widzimy bowiem u nas, albo ludzi bogatych, sygnających pieniędzmi naokoło — albo ludzi biednych. Stworzyły się dwie kasty. Jedna uprzywilejowana, bogata — elita i orderowa i majątkowa, na dobrych synekurach i posadach, druga zaś nędzarzy.

Gorzej jest tylko z tym, że tych opływających i mile wszędzie widzianych jest znikoma ilość — parę tysięcy powiedzmy — nędzarzy.

(Ciąg dalszy na stronie 2-iej)

rzy zaś są miliony. Bo są nimi wszyscy chłopcy i robotnicy.

Niema u nas tego złotego środka — któryby był regulatorem życia społecznego w dziedzinie gospodarczej — niema ludzi zamożnych. Brak tej warstwy, która będąc zadowolona materialnie, równocześnie mogłaby się stać elementem równowagi i umiarkowania w każdej innej dziedzinie życia. Brak nam tego typu człowieka, który ma akurat tyle, aby się czuć dobrze w swym otoczeniu i gromadzić. Takich jednak obywateli mają wielkie demokracje Zachodu, Skandynawii, czy Czechosłowacji. Jest to dowodem żywotności idei demokratycznej, a co najważniejsze jej użyteczności i praktyczności.

Inne ustroje, zwłaszcza dzisiaj tak modne totalizmy wszelkich barw i odcieni — zawsze będą stały na wyzysku, zawsze będą świadkami kształtowania się nożyc. Mają one bowiem starą jak świat wadę, sprawdzoną już na greckich tyraniach z przed 2000 lat, mianowicie — elitę... Elitę, która zawsze będzie czynnikiem wyzysku i nożyc politycznych i ekonomicznych.

Jak więc widzimy sprowadza się sprawę nożyc gospod. na platformę polityczną, jest to jednak słuszne, gdyż tam ona ma faktyczną i bezsporną swą źródło pochodzenia.

Tam przecież gdzie jest warstwa „lepszych” — tam muszą być gorsi. Ci lepsi zupełnie naturalnie drogą czy wpływów, czy podstępów, czy gwałtu — dorabiają się fortun, powiększają je — mają wszędzie swe wpływy, ciągną tylko dla siebie korzyści — kosztem całego ogółu!

Elita zawsze jak świat stary nie wykazywała idealizmu. Była zawsze samolubną — miała i ma mentalność dorobkiewiczów, w fazie bogacenia się.

Elita więc — jest powodem nożyc i gospodarczych i politycznych. Jak te gospodarcze działają u nas — odzie wprawdzie oficjalnej elity niema — to wiemy z doświadczeń na własnej skórze i to potwierdza nasze wywody. Daje nam równocześnie moralne prawo do walki o demokrację, a tym samym o sprawiedliwy system gospodarczy. System taki, w którym by naród miał prawo kontrolować wszystkich i wszystko. W ten sposób pozbedziemy się i kapitalizmu wyzyskującego i „obcych mafii” — żerujących na naszym organizmie państwowym i największej zarazy Polski — bogatego żydostwa. — Wtedy, kiedy pieniądź stanie się naprawdę funkcją społeczną stworzoną dla ulżenia doli pojedynczego i każdego obywatela — wtedy dopiero nastąpi odprężenie się nożyc i zniknie do pewnego stopnia bieda ogólna. Wtedy również zacznie się wytwarzać ten trzeci stan — ludzi zamożnych i zadowolonych, stan, który będzie najlepszą zaporą dla wyskoków skrajnych czy z lewa, czy z prawa.

Swor.

„Powitanie” bohatera lodów zaczęło się od aresztowań

Przybywającego do Leningradu Papanina z towarzyszącymi powitano entuzjastycznie.

Aby uniknąć ewentualnych przykrych niespodzianek, gdyż entuzjazm zawiódł, co byłoby skandalem wobec słuchaczy radiowych, przebieg powitania Papanina z górną nagrano na płyty, przy czym chóralny wzniosł długo niemilkące okrzyki na

„Zapobiec strasznym wydarzeniom”

Oreddie kardynała Verdier

Paryż. — Wielkie wrażenie w całej Francji wywarło oreddie, jakie ogłosił kardynał Verdier w sprawie katolickiej Austrii. Najwyższy dostojnik Kościoła katolickiego we Francji uważa za swój obowiązek w tej tragicznej chwili oświadczyć publicznie, że katolicy Francji są żywo poruszeni i głęboko dotknięci wypadkami austriackimi. Gdyby Francja była pełna

siły i gdyby była zjednoczona wewnętrznie, w takim razie mogłaby zapobiec tym strasznym wydarzeniom.

Kardynał wyraża pragnienie, ażeby doprowadzono do zjednoczenia wszystkich Francuzów i by Francja odzyskała swoje siły, aby mogła nieść, jak zawsze, pomoc uciskniom.

Prowokacyjna depesza

prez. Greisera

Prezydent Senatu gdańskiego wystąpił następującą depeszą do Hitlera:

„W tej wielkiej godzinie poczuwa się lud i rząd gdański do zupełnej jedności z Panem i Rzeszą”

Czy o depeszy tego rodzaju wie na-

szę M. S. Z., które jedynie reprezentuje wolne miasto w stosunkach z zagranicą? Można jeszcze darować zwrot „rząd gdański” (Regierung), ale co oznacza ta „jedność” z Rzeszą?

Fala samobójstw w Austrii

Wiedeń. — Major Fey, założyciel i przywódca austriackiej Heimwehry popełnił samobójstwo.

Jak się okazuje, mjr G. Fey przed popełnieniem samobójstwa wystrzelił z rewolweru pozbawił życia swą żonę, następnie swego 19-letniego syna, a potem skierował samobójczą broń przeciw sobie.

Donoszą także o wielu innych samobójstwach osób zaangażowanych wybitnie po stronie reżimu Schuschnigg. W Innsbruku samobójstwo popełnił prof. uniwersytetu G. Bayer wraz z córką. W Grazu zastrzelił się jeden z

bogatych fabrykantów, który poprzecznie finansował Front Ojczyźniany.

Poza wymienionymi popełnił samobójstwo prezes przemysłowców tyrolskich, Reichling, który przewidując aresztowanie, namówił swą córkę, aby zastrzeliła najpierw jego, a potem sama sobie odebrała życie. Zastrzelił się też dr Kunwaldt, teoretyk i współpracownik finansowy w rządzie ks. Seipla, dyrektor „Kreditanstalt” Russo, były sekretarz cesarza Karola — Wehmann oraz wiele innych osobistości, sympatyzujących z minionym porządkiem w Austrii.

Ciekawy proces gen. Dab-Biernackiego

W jednym z sądów grodzkich w Warszawie znalazła się ciekawa sprawa z oskarżenia gen. Dab-Biernackiego o obrazę. Oskarżonym był inwalida wojenny Stanisław Wiecko, za rabiujący na życie jako kupiec.

Przed paru laty oskarżony Wiecko pożyczył gen. Dab-Biernackiemu 2000 zł. Gdy gen. Dab-Biernacki zalegał z uregulowaniem długu i mimo wielokrotnie pisanych w okresie od 1934 do 1938 r. listów, nie zwracał pieniędzy, Wiecko wystosował do niego obraźliwy list, stwierdzając, że generał jest w stanie dług zapłacić. Treść listu stała się tematem procesu.

Wiecko przyznał się do napisania listu o treści obraźliwej, lecz twier-

dził, że zmuszony był tak postąpić, ponieważ generał nie reagował zupełnie na poprzednie listy pisane w formie uprzejmej i grzecznej. Dla potwierdzenia tych wyjaśnień obrońca Wiecka adw. Nowodworski złożył na stole sędziowskim odpisy listów wysłanych do generała w okresie od 1934 do 1938 roku.

Ponadto oskarżony wyjaśnił, że od 4-ech lat napróżno prowadzi kroki egzekucyjne. Nie mógł otrzymać z tego tytułu pieniędzy i jedynie dobra wola generała mogła zdecydować o zwrocie pożyczki.

Sąd skazał Wiecka na 500 zł. grzywny.

Dwie miary

Kiedy w kwietniu ub. roku Stronnictwo Ludowe zamierzało urządzać w Raclawicach chłopski obchód dla uczczenia bohaterskiego i wiekopomnego czynu chłopów pod Raclawicami pod wodzą swego Naczelnika Kościuszki, ministerstwo spraw wewnętrznych zabroniło urządzenia tego obchodu z powodu tego, iż obchód ten miał

„zagrozić pokojowi i porządkowi publicznemu”.

Tymczasem obecnie toż samo ministerstwo spraw wewnętrznych udzieliło Ukraincom z Wschodniej Małopolski zezwolenia na urządzenie w czerwcu wielkiego zjazdu we Lwowie.

Ukraińcy przygotowują masowy zjazd do Lwowa, przyczem pochodzą ze wszystkich okolic Małopolski Wschodniej wkroczą równocześnie do Lwowa ze wszystkich stron. Będzie więc to masowy „marsz na Lwów”.

W myśl uchwały ostatniego Kongresu w kwietniu br. będzie urządzony wielki obchód chłopski w Raclawicach i w innych miejscowościach dla poszczególnych województw. Jeżeli więc ministerstwo spraw wewnętrznych da je zezwolenia na zjazdy nacjonalistów ukraińskich, to musi dać również zezwolenie na obchód Raclawicki, bo chłop polski nie może być traktowany gorzej jak ukraiński.

Z kroniki ruchu ludowego

WIELKIE ZAINTERESOWANIE CHŁOPÓW KONGRESEM STRONNICTWA LUDOWEGO.

W dniu 6 marca 1938 roku w Stopnicy odbyło się zebranie sprawozdawcze z Kongresu Stronnictwa Ludowego, na które przybyło ponad 300 delegatów reprezentujących wszystkie Kola Stronnictwa Ludowego w powiecie Stopnickim.

Sprawozdanie z Kongresu zdał: ob. Teofil Komorek i Władysław Pawlina. Rezolucje uchwalone na Kongresie chłopcy przyjęli burzą oklasków, — świadczy to dobitnie o zrozumieniu spraw ludowej i zdecydowanym nastroju chłopów.

ADWOKAT TABISZ NA WOLNOŚCI.

Sąd Apelacyjny we Lwowie rozpatrywał sprawę adwokata dra Fabisza, znanego działacza ludowego we Lwowskim, skazanego przez sąd okr. w Czortkowie na 2 lata więzienia za rzekome poburzenie ludzi w Baryszu w czasie zeszłorocznego święta „Czynu Chłopskiego”.

Sąd Apelacyjny obniżył karę dr. Tabiszowi do 9 miesięcy aresztu, uwalniając od zarzutu podburzenia tłumów, a skazując tylko za obrazę rządu i władz w czasie swego przemówienia.

Na specjalnej sesji sądu apelacyjnego zapadła decyzja wypuszczenia dr. Tabisza na wolną stopę.

ODRZUCENIE WNIOSKU o zwolnienie z więzienia dra Gruszkę i tow.

Przemyśl. — Sąd Okręgowy w Przemyślu odrzucił wniosek o wypuszczenie na wolną stopę pozostających w śledztwie w związku z t. zw. strajkiem rolnym w sierpniu ub. roku przewodniczących Stronnictwa na Małopolskę Wsch. adw. Jedlińskiego z Jarosławia i em. mjr. Schramma. Po zostaną oni nadal w areszcie śledczym.

STUDENCI-LUDOWCY PRZECIWKO „SIEWOWI”.

Warszawa. — W Warszawie odbyło się zebranie studentów ludowców, zorganizowanych w Kole Akademickim „Wici”, na którym dokonano wyboru nowych władz Kola. Na czele stanął dotychczasowy prezes Wyrzykowski. Do zarządu weszli m. in.: Latek, Dziadus, Sidor, Gójski, Karolczuk. Uchwalono prowadzić pracę całkowicie samodzielnie, przeciwstawiając się zdecydowanie wszystkim usiłowaniom „Siewu”, który jest organizacją sanacyjną. Naomniast uchwalono współpracę z akademicką młodzieżą socjalistyczną.

12 lat więzienia za spalenie Kościoła skazano członka O.U.N.

Przed sądem przysięgłych w Stanisławowie odbyła się rozprawa przeciwko 19-letniemu członkowi O. U. N. Józefowi Bazańskiemu z Majdanu pow. Stanisławów, sprawcy podpalenia rz.-kat. kościółka w Suchej Leszczynie pod Bednarem w pow. stanisławowskim.

W wyniku rozprawy Bazański skazany został na 12 lat więzienia i utratę praw obywatelskich na lat 10.

Prawo przedewszystkim

Na marginesie oświadczeń władz w sprawie strajku chłopskiego

W ostatnim t. j. nr. 12 „Piasta” krakowskiego, w drugim wydaniu po konfiskacie znajdujemy pod powyższym tytułem artykuł, przepuszczony przez cenzurę krakowską, który to artykuł w całości poniżej przytaczamy.

Red.

Powiatowe władze administracji ogólnej wezwwały w ostatnich dniach prezydium powiatowe oraz miejscowe S. L. i zażądały od nich podpisania deklaracji, której treść z małymi odmiannymi — brzmi:

„Przyjmuję do wiadomości ostrzeżenie mnie przez p... o skutkach i odpowiedzialności z art. 95, 96, 97 k. k. jakie władze wyciągną w stosunku do winnych, którzy będą w słowie lub piśmie, na zgromadzeniach publicznych czy zebraniach, nawoływali do akcji strajkowej, mającej charakter wybitnie polityczny, a zmierzającej do wymuszenia siłą postulatów Stronnictwa Ludowego, jakoteż czynili w jakiegokolwiek formie przygotowania w tym względzie”.

Powołane przez władze administracyjne przepisy kodeksu karn. brzmią:

„Art. 95: Kto usiłuje przemocą usunąć Sejm, Senat, Zgromadzenie Narodowe, Rząd, Ministra lub Sady, albo zagarnąć ich władzę”.

„Art. 96: Kto czyni przygotowania do popełnienia przestępstwa określonego w art. 93, 94, lub 95...”

„Art. 97: Kto w celu popełnienia przestępstwa określonego w art. 93, 94 lub 95 wchodzi w porozumienie z innymi osobami...”

Czyny wymienione w art. 95, 96, 97 są zbrodniami, które można popełnić tylko umyślnie, to znaczy albo trzeba je chcieć popełnić, albo przewidywać skutek przestępny i godzić się z nim.

Ale zbrodnie te — można wedle tekstu ustawy popełnić tylko przez stosowanie przemocy przeciwko: Sejmowi, Senatowi, Rządowi, Ministrowi lub Sądowi.

W inny sposób, a więc jeżeli nie stosuje się aktów przemocy przeciwko wyrażnie wymienionym w tych przepisach Sejmowi, Senatowi, Rządowi, Ministrowi lub Sądowi, zbrodni tych popełnić nie podobna.

Wymuszenie siłą postulatów przez stosowanie strajku nie podpada pod przepisy powołanych tu artykułów kodeksu karnego.

Strajki — jako wynik prawa zgromadzania się — nie podlegają żadnym przepisom karnym, bez względu na ich formę. Nie ma żadnego przepisu w ustawodawstwie polskim, na mocy którego można by kogoś pociągnąć do odpowiedzialności za sam tylko udział w strajku. Jeżeli za tym strajkujący nie wykraczają przeciwko przepisom karnym czy porządkowym, za przyłączenie się do strajku pociągnięci być nie mogą.

Skoro zaś strajk nie stanowi przestępstwa, nie jest także przestępstwem agitacja za strajkiem, o ile tylko agitujący nie narusza przepisów ustaw. Jeżeli zatem nie stosuje się przeciwko niechętnym strajkowi ani aktów przemocy, ani gwałtu, jeżeli się nie stosuje gróźb i tym podobnych środków przymusu, to taka agitacja karze nie podlega.

Posterunki kontrolne (t. zw. w raportach policyjnych „bojówki”),

stanowiące środek agitacji („pikiety”), które nie używają środków gwałtownych w celu wymuszenia przyłączenia się do strajku, a jedynie przedstawieniami celów strajku i namową wpływają w kierunku wzmocnienia się ruchu strajkowego, o ile nie wykraczają przeciw przepisom, nie mogą być pociągane do odpowiedzialności.

Stronnictwo Ludowe dąży do realizacji rezolucji nowosieleckich. Nie ma w tych rezolucjach jakiegokolwiek wzmianki o usunięciu przez mocą czy Sejmu, czy Senatu, czy

Rządu, czy poszczególnego Ministra, czy też Sądów państwowych. Treść tych rezolucji — wydrukowanych w broszurze: „Na polach Grzaski i Nowosielec” i przez władze państwowe nieskonfiskowanych, jest znana ogólnie.

Działanie przemocą jest wykluczone z środków Stronnictwa Ludowego, idącego drogą legalną do celu, dlatego nie może być mowy o stosowaniu art. 95, 96, 97 k. k. w przypadku nawoływania do akcji strajkowej.

Do Zarządów Wojewódzkich i Powiatowych oraz Zarządów Kół Stronnictwa Ludowego

W związku z upływającym pierwszym kwartałem B. R., przypominamy, że we wszystkich komórkach organizacyjnych winny być zamknięte rachunki za r. 1937. Niesprzedane legitymacje z r. 1937 winny być zwrócone Sekretariatowi Naczelnemu, najpóźniej do dnia 15 kwietnia br. Po tym terminie zwroty nie będą przyjmowane.

Legitymacje należy do Sekretariatu Naczelnego zwracać tą samą drogą organizacyjną, którą były podejmowane.

Sekretariat Naczelny S. L. będzie mógł zamieniać niewypełnione blankiety legitymacji z r. 1937 na nowe, w tym tylko wypadku, jeżeli te blankiety były w Sekretariacie Nacz. wykupione za gotówkę.

SEKRETARIAT NACZELNY.

Kurs żeński w Uniwersytecie Wiejskim im. Jana Kasprówicza w Nietążkowie

Z dniem 1 kwietnia 1938 r. rozpoczyna się drugi żeński kurs w Uniwersytecie Wiejskim im. Jana Kasprówicza w Nietążkowie pod Śmigłem w Wielkopolsce. Na kurs przyjmuje się dziewczęta wiejskie od lat 16, bez względu na przynależność organizacyjną. Kurs trwać będzie 3 miesiące, tj. do 1 lipca br. Opłata za naukę i utrzymanie wynosi 35 zł. miesięcznie. Zgłoszenia przyjmuje Sekretariat Wielkopolskiego Związku Młodzieży Wiejskiej w Poznaniu, ul. Skarbowa 4 m. 9, oraz Dyrekcja Uniwersytetu Wiejskiego w Nietążkowie pocz. Śmigiel. Mając na uwadze doniosłą rolę kobiety w życiu rodzinnym, a co za tym idzie i społecznym, musimy zrozumieć koniecz-

ność kształcenia córek wsi. Obecne życie wsi gwałtownie idzie naprzód, przekształca się młodzież i musi za nim nadążyć. Wiedząc o tym założyła własną, chłopską Uczelnię, aby w niej urabiać młode charaktery i aby uprzystępnienie młodzi wiejskiej zdobycie jak największej wiedzy. Hasłem naszym jest — przez mądrą i bogatą wieś do wielkiej i bogatej Polski Ludowej. Jeżeli to hasło zrozumiemy, to mury Uniwersytetu zawsze będą tętnić życiem — to młodzież wsio- wa będzie się chętnie garnęła do nauki.

Nie zwlekajmy więc — ale jak najwcześniej zgłaszajmy swe córki na żeński kurs do Nietążkowa.

Niebezpieczeństwo grożące Polakom w Niemczech

Zarówno na kongresie Polaków w Berlinie jak i na łamach prasy polskiej w Niemczech wskazano na poważne niebezpieczeństwo grożące naszym rodakom w Trzeciej Rzeszy w związku ze spisem ludności, który ma być przeprowadzony w maju rb. W kwestionariuszach spisowych wśród szeregu rubryk, dotyczących danej osoby, znajduje się również rubryka dotycząca przynależności narodowej, t. zw. Nationalkataster. Gdy się zna stosunki panujące w Niemczech odnośnie do mniejszości narodowych i konsekwencje, które grożą każdemu, kto nie przynależy się do narodowości niemieckiej, ten się nie będzie dziwił obawom, jakie „Nationalkataster” wywołał. Ludność polska w Niemczech składa się z robotników i z małych rolników. Wobec zależności gospodar- czej naszych rodaków i spodziewanych szykan po ujawnieniu przy-

należności narodowej, trzeba na- prawdę heroicznego stopnia odwa- gi, aby przyznać się do polskości. A na to nie wszystkich stać, stąd obawa, że wielu Polaków, aby nie narazić się na prześladowania nie poda swej przynależności narodo- wej. Skutek z tego będzie ten, że kto nie poda w kwestionariuszu przynależności narodowej polskiej, ten nie będzie mógł należeć do Związku Polaków w Niemczech, nie będzie mógł brać udziału w życiu jego organizacyjnym, ani po- sylać dzieci do szkół polskich, gdyż grozi mu kara 2 lat więzienia i 2.000 marek. Poza tym po ujawnieniu raz swej przynależności narodowej w przyszłości nie będzie mógł zmienić swej deklaracji, choć by tego pragnął.

Zrozumiałe jest zatem zaniepo- kojenie społeczeństwa polskiego w Niemczech, czemu daje wyraz i prasa nasza, oczywiście w formie

Całkowite zniesienie uboju rytualnego

W czwartek ubiegły odbyło się posiedzenie sejmowej komisji administracyjno-samorządowej. Na komisji tej przyjęto rządowy projekt o zmianie granic województw: białostockiego, kieleckiego, lubelskiego, łódzkiego i warszawskiego, oraz projekt noweli do rozporządzenia Prezydenta R. P. o przymusie ubezpieczenia od ognia. Projekt ten przewiduje przymus ubezpieczenia od ognia w Powszechnym Zakładzie Ubezpieczeń Wzajemnych dóbr ruchomych o ile jedna trzecia zarządu gminnego wypowie się za koniecznością tego ubezpieczenia.

Na ostatnim punkcie znajdował się projekt noweli, zgłoszonej przez posła Dudzińskiego, do ustawy o uboju zwierząt gospodarskich w rzeźniach. Projekt znosi całkowicie przepisy art. 5 ustawy, dopuszczającego istnienie uboju rytualnego zwierząt.

W toku dyskusji zabrał głos minister J. Poniatowski i wypowiedział się przeciw zmianie proponowanej przez pos. Dudzińskiego.

Pos. Sommerstein wypowiedział się przeciw rozpatrywaniu projektu noweli pos. Dudzińskiego, utrzymując, że wniosek ten jest sprzeczny z konstytucją. W związku z tym mówca zażądał odroczenia rozprawy.

Przewodniczący komisji w odpowiedzi stwierdził, iż z chwilą, kiedy projekt został przyjęty przez marszałka Sejmu — wszelkie wątpliwości pod tym względem odpadają.

W głosowaniu wniosek o skreślenie art. 5 został przyjęty większością 10 głosów przeciw 7. — Przedstawiciele Rządu opuścili salę obrad. Następnie komisja uchwaliła całość projektu, zgłoszonego przez pos. Dudzińskiego.

Tak więc przyjęta przez komisję zmiana ustawy o uboju rytualnym, znosi całkowicie ubój rytualny w Polsce.

najbardziej umiarkowanej ze względu na cenzurę (np. „Gazeta Olsztynska” z dn. 11 bm.):

„Ludność polska w Niemczech katastroficznie narodziła sobie nigdy nie życzyła i nadal negatywnie do niego się ustosunkowuje.

Składają się na to liczne a niejednokrotnie specyficzne dla jej położenia powody.

Doświadczenie dnia dzisiejszego wykazuje, iż Polacy w Niemczech do dnia dzisiejszego nie posiadają całkowitej pewności, iż przyznanie się do polskości nie odbije się na ich warunkach bytowania ujemnie.

Ludność polska w Niemczech w dużej mierze zależna jest gospodarczo od pracodawcy niemieckiego. Zależność ta musi wpłynąć ujemnie na swobodę wyrażania jej przekonań i woli”.

**Interes ludności wsi
naszym pierwszym
celem !!**

Kto wygrał w Loterii?

1-szy DZIEŃ CIĄGIENIA

I. ciągnięcie.

Stała dzienna wygrana 5.000 zł. pa
dla na nr. 53908

Zł. 10.000 — 117059
Zł. 5.000 — 42121 113155 119563
Zł. 2.000 — 37962 41483 44032 92803
Zł. 1.000 — 6180 27086 228 49195 26842
87495 119774 144220
Zł. 500 — 11521 19330 31962 57035
60017 62663 69037 70541 97060 1118936
133307 151395 155327
Zł. 250 — 389 1157 58776 6384 13197
19379 24014 26536 27330 33331 34932 39727
48496 58777 60493 952 66828 67361 70653
75149 356 777216 80363 81166 82213 83511
653 85857 93580 95634 813 96027 104114
448 112717 117673 118516 119125 128042
132391 133842 138138 140413 987 141588
151747 157678

II. ciągnięcie

Stała dzienna wygrana zł. 20.000 pa
dla na nr. 21055

Zł. 75.000 — 119426
Zł. 25.000 — 31103
Zł. 10.000 — 109116
Zł. 2.000 — 66436 93634 101298 111932
133203
Zł. 1.000 — 43267 789822 108351 112225
130370 138023
Zł. 500 — 17374 33341 44767 53952
73709 75827 99711 115905 145375 53787

2-gi DZIEŃ CIĄGIENIA

I. ciągnięcie

Stała dzienna wygrana zł. 5.000 na
nr. 132497

Zł. 50.000 — 39181
Zł. 15.000 — 56747
Zł. 10.000 — 86750 114319
Zł. 5.000 — 8337 24753 81612 94778
Zł. 2.000 — 68169 77374
Zł. 1.000 — 22359 50788 83702 87271
103948 105611 116676
Zł. 500 — 3685 3840 38890 49996 66416
70684 72974 87722 93256 104185 113936
117175 122227 128983 130534 1332849 136697
146136

II. ciągnięcie

Stała dzienna wygrana zł. 20.000 pa
dla na nr. 79423

Zł. 10.000 — 72007 134835
Zł. 5.000 — 24830 110330
Zł. 2.000 — 10454 46669 51811 72666
86999 15028 120248
Zł. 1.000 — 28408 44967 51203 51348
55595 61150 61379 71488 130932 132804
Zł. 500 — 1043 6930 14077 11668 29453
108956 123168 140681

Nadużycia przy dostawach kolejowych

W sądzie okręgowym w Łodzi
rozpoczął się wielki proces o nad-
użycia kolejowe.

Na ławie oskarżonych zasiadli
naczelnik Wydziału drogowego w
Łodzi, inż. Eugeniusz Dąbrowski,
b. zawiadowca stacji Łódź Fabry-
czna, Wincenty Kondratowicz ma-
gazyńier, Wacław Niemczyk, oraz
dostawcy: Szczepan Garbowski i
właściciel fabryki w Końskiem,
Lejbuś Wilner.

Ink. Dąbrowski zakupywał ma-
teriał do budowy nawierzchni, po

cenach wygórowanych z korzyścią
dla dostawców, nie ogłaszając prze-
targów.

Poza tym inż. Dąbrowski i jego
wspólnicy mają jeszcze na sumie-
niu wiele innych nadużyć.

Ogólne straty kolei wynoszą 340
tysięcy zł.

Dąbrowski jak również i inni
oskarżeni nie przyznają się do wi-
ny.

Proces, do którego powołano 80
świadków, potrwa około dwu ty-
godni.

Największy atak lotniczy w wojnie chińsko-japońskiej

Szanghaj. Lotnictwo japońskie
przeprowadziło gwałtowny atak
lotniczy, największy z dotychczas
wych nalotów w obecnym konflik-
cie chińsko-japońskim na stolicę
prowincji Kiangsi, Nanczang.

Około 150 wodnopłatowców bom-
bowych zaatakowało nowy i stary

port lotniczy w Nanczangu zrzuca-
jąc kilka set bomb ciężkiego kalib-
ru. Według informacji japoń-
skich oba lotniska zostały doszczę-
tnie zburzone. (ATE)

Trąba powietrzna przeszła nad Ameryką

Stany Alabama, Mississippi,
Tennessee, i Arkansas, Missouri i
Illinois zostały nawiedzone przez
gwałtowny orkan o postaci trąby
powietrznej, który wyrządził wiel-
kie szkody. Zniszczeniu uległy licz-
ne kościoły, szkoły i setki domów
mieszkalnych. Połączenia telefoni-
czne i telegraficzne zostały przer-
wane. Orkan pociągnął za sobą do-

tychczas 28 ofiar śmiertelnych. Or-
kan był tak gwałtowny, że w mie-
ście Belleville, w stanie Illinois, w
ciągu niewielu sekund zrobił wyr-
wę, w której wszystko zostało
zrównane z ziemią. Według opo-
wiadani naocznych świadków, or-
kan zbliżał się do miasta z ogłusza-
jącym hukiem.

Masowe ucieczki z Sowietów Strzelanina na granicy fińsko-sowieckiej

Helsinki. — Na granicy fiń-
sko-sowieckiej zaobserwowano w
ostatnim tygodniu wzmożony ruch
patroli sowieckich, które gęstą sie-
cią obstawiły granicę. Słychać też
często strzelaninę. Pomimo to gra-
nicę tę przekraczają liczni uchodź-
cy. Opowiadają oni, że ludność
ZSRR opianowana jest przez maso-
wą psychozę ucieczki z Sowietów.

Próby ucieczki czynią nie tylko in-
teligenci i chłopci, jak to dotychczas
miało miejsce, ale również robotni-
cy, a nawet komuniści.

Należy dodać, że na podsta-
wie dekretu z dnia 8 czerwca 1934
r. próba ucieczki z Sowietów jest
kwalifikowana jako „zdrada oj-
czyzny”, pociągająca za sobą karę
śmierci. (ATE)

28 bm. proces apelacyjny Fleischerowej

Na dzień 28, 29 i 30 marca br.
została wyznaczona rozprawa ape-
lacyjna przed sądem apelacyjnym
w Krakowie przeciwko Hildzie
Fleischerowej i towarzyszom jej
afery.

Wniosek obrony o powołanie
nowych świadków w tej sprawie
nie został przez sąd uwzględniony.

Rudroff wyszedł z więzienia

Z więzienia we Lwowie po 3 let-
nim pobycie, wypuszczony został
b. spółzrządca spółki Brody (impre-
gnacja podkładów kolejowych),
Stanisław Rudroff, skazany za do-
konanie olbrzymich nadużyć na
karę 4 i pół roku więzienia, oraz
na kilka milionów zł. grzywny. —
Rudroff został wypuszczony na
wolność przedterminowo.

Z osobą Rudroffa wiąże się wie-
le prawdopodobnych i nieprawdo-
podobnych wersji i opowiadań na
temat jego znajomości, wpływów i
zakulisowych spraw.

Morderca policjanta sam zgłosił się do policji

Do wydziału śledczego powiatowe-
go w Warszawie w towarzystwie 2-
ch kolegów zgłosił się Stefan Kozłowski,
mieszkaniec Otwocka, który dokonał
zabójstwa policjanta Stefana Haczko
w Otwocku po pijanemu.

Po zabójstwie Kozłowski przyszedł
do Warszawy, gdzie ukrywał się w
mieszkanie swych znajomych. Współ-
towarzyszy Kozłowskiego Władysława
Czemrę Tadeusza Kozłowskiego, bra-
ta mordercy policjanta. Zdzisława
Stropla i Piotra Sitka policjo po za-
bójstwie aresztowała.

Kozłowski zostanie przekazany do
dyspozycji sędziego śledczego wraz z
współtowarzyszami.

Kto szanuje chłopca Szanuje całą Polskę

przyprowadzi. Powie pan, że je-
stem chory.

— Dobrze, panie Lawrence, ale
niech się pan tylko nie denerwuje
— odważył się John na uwagę.

Dwie czerwone plamy wystąpi-
ły na szarych pomarszczonych po-
liczkach starca.

— Nie potrzebuję rad! Pan ma
wykonywać moje rozkazy! — uciał
ostro Lawrence.

Johnowi nie pozostało nic inne-
go, jak opuścić pokój. Doszedł do
miejsca, w którym korytarz się za-
łamywał pod prostym kątem, i u-
krył się we framudze drzwi. Sły-
szał, jak w tamtej części koryta-
rza pani Bardwell przechadzała się
tam i z powrotem. Zatrzymała się
po kilku chwilach, potem roziegł
się głos lekarza.

— Ma pani klucz do tego po-
koju?

— Nie, a po co?

— Od tego momentu nikomu
nie wolno wchodzić do pokoju, w
którym leżą zwłoki, więc chciałem
go zamknąć na klucz. Następnie...
czy mógłbym się zobaczyć z panem
Lawrence'm?

— Nie, panie doktorze — odpo-
wiedziała stanowczo pani Bard-
well. — Brat jest stary i bardzo
schorowany. Cieszę się, że zasnął

wreszcie. Jeśli pan ma jakiekol-
wiek życzenia, proszę się do mnie
zwrócić.

Oboje zbliżyli się do zakrętu
korytarza. John wyszedł z ukry-
cia.

— Przepraszam, panie dokto-
rze. Pan Lawrence prosi, by go
pan zechciał odwiedzić. Czuję się
niezbyt dobrze.

Zdawało się przez chwilę, że
pani Bardwell ma zamiar zatrzy-
mać Williama Palmera, zrezygno-
wała jednak i zadowolniła się tym,
że posłała Johnowi złe spojrzenie.
Została przy schodach, a lekarz po-
dażył za Harriganem.

— Proszę siadać, panie dokto-
rze — powiedział stary Lawren-
ce, wyraźnie zdziwiony młodocia-
nym wyglądem Williama Palmera.
Lekarz uścisnął mu dłoń.

— Zawarłbym chętniej znajo-
mość z panem w mniej tragicz-
nych okolicznościach. Pan Harri-
gan mi mówił, że panu coś dolega,
panie Lawrence.

— To już minęło, panie dokto-
rze. Chciałem o co innego zapytać.
Pan badał Archiego, prawda?

Lekarz rzucił Johnowi szybkie
spojrzenie.

(Ciąg dalszy nastąpi)

FERRY ROCKER

Tajemnica

POWIEŚĆ KRYMINALNA

PRZEKŁ. EUGENIUSZA BAŁUCKIEGO

Wieży

29

Pani Bardwell zaprowadziła
doktora Palmera do zachodniego
skrzydła dworu, w którym część
pierwszego piętra zajmował Ar-
chie, John zaś udał się do swojego
pokoju, otworzył drzwi i zatrzy-
mał się na progu zdumiony w naj-
wyższym stopniu: na kanapie sie-
dział skulony Edwin Lawrence
trzymając się za głowę oburącz.
Robił wrażenie zgnębionego i prze-
straszzonego.

— Niech pan drzwi zamknie...
— szepnął ochryple. — Gdzie pan
był?

— Jeździłem po lekarza, panie
Lawrence, a ponieważ doktor Pal-
mer ma chorą nogę, więc przywio-
ziłem jego syna, młodego lekarza z
Londynu. Czy pan Archie napraw-
dę...

Starzec spojrzał z ukośa.

— Pan jeszcze nie wie? —
zapytał bezdźwięcznie. — No, tak...
Archie nie żyje...

— Okropna historia... Pan po-
zwoli, panie Lawrence, że złożę
wyrazy serdecznego współczucia.

— Dziękuję, mój chłopcze, dzie-
kuje — odparł żywszym, jak gdy-
by nieco wzruszonym głosem. —
Całą noc tam leżał i nikt się o nie-
go nie zatroszczył. Jasper go zna-
łazł dziś rano w altanie. Leżał na
podłodze skulony w kłębek. Pot-
em go przynieśli tu na górę i ro-
bili wszystko, abym go nie ujrzał...
A jednak ja go widziałem. Tak, wi-
działem... Harrigan, mój przyja-
cielu! Chciałbym pomówić konie-
cznie z lekarzem. Niech pan stanie
na korytarzu i pilnuje. Jak tylko
lekarz wyjdzie, pan go do mnie

Wiadomości bieżące

Wtorek 22 marca 1938 r.

Wtorek: Katarzyny
Wschód słońca: 5.36; zachód: 17.59
Środa: Feliksa
Wschód słońca: 5.34; zachód: 17.51
Czwartek: Gabriela
Wschód słońca: 5.31; zachód: 17.53

* **DZISIEJSZY NUMER „GAZETY”**
wydajemy w objętości 6 stron. Zarazem dodajemy bezpłatny dodatek „DOBRA GOSPODYNI”

WOJ. CENTRALNE

17 ZAGRÓD POSZŁO Z DYMEM

O p o c z n o — We wsi Janików, w pow. opoczyńskim z nieustalonej przyczyny wybuchł groźny pożar. Spłonęło 17 domów i tyleż stodół. Ogień ugasiły straże pożarne po dłuższej akcji ratunkowej. Na miejsce wyjechał starosta opoczyński i zorganizował doraźną akcję pomocy dla pogorzelców.

BRZYTWA PODERŻNAŁ TEŚCIOWI GARDŁO

S o k o ł o w — We wsi Małozew w pow. sokolowskim Wacław Domański wszczął sprzeczkę ze swoim teściem, Józefem Sajbukiem. Sprzeczka zamieniła się wkrótce w bójkę, w czasie której Domański poderżnął Sajbukowi gardło. Sajbuk wkrótce zmarł. Zabójcę aresztowano.

KRWAWA MASAKRA

B i a ł a P o d l. — We wsi Zańków pow. białskim, na tle porachunków osobistych wynikła bójka, w której wyniku 24 letni Józef Mularz, jego brat, 28 letni Feliks i 18 letni Ignacy Kozierski zostali ciężko ranni. W stanie beznadziejnym przewieziono ich do szpitala. Czwarta ofiara awantury, 33 letni Czesław Koziełski, został zabity. Sprawców krwawej masakry: Tadeusza Koziełskiego, Jana Szaleckiego i Józefa Korzeniowskiego aresztowano.

TRAGICZNY WYPADEK SAMOCHODOWY

G r o d n o — Na Szosie Dąbrowa — Grodno samochód ciężarowy, prowadzony przez szofera Szlome Szalkowskiego, najechał na furmanke ze wsi Jaczno. Koń został zabity, wóz zdruzgotany, dwóch ciężko rannych: Szymona Konstancjuka i Jana Kirejczuka odwieziono do szpitala w Grodnie.

TRAGICZNA ŚMIERĆ CHŁOPCA

C h e ł m — We wsi Rybie, pow. chełmskiego, synek jednego z gospodarzy wychodząc ze szkoły potknął się i upadł tak nieszczęśliwie, że trzymany w rękę noż do robót ręcznych wbili się głęboko w skroń. Chłopiec wkrótce zmarł.

15 L. WIEZIENIA NA MORDERCE

C z e s t o c h o w a — Sąd Okręgowy rozpatrywał sprawę Piotra Rataja z Łobodna, który dokonał napadu na dwóch kupców Frydmana i Erlicha. Rataj zaczął się na nich wawozie, a gdy nadeszli uderzył Frydmana siekierą. Mimo rany Frydman zdołał zbiec. Drugiego kupca, Erlicha Rataj kilkoma uderzeniami siekiery zamordował.

Sąd skazał go na 15 lat więzienia.

MORDERSTWO NA TLE PORACHUNKÓW

M ł a w a — We wsi Kowalewo pod Mławą został zamordowany właściciel gospodarstwa rolnego Józef Bindoch. Jako podejrzanego o dokonanie zbrodni aresztowana mieszkanka wsi Kowalew, Henryka Zienkiewicz. Przewieziony do Mławy i poddany przesłuchaniu przez sędziego śledczego, przyznał się on do popełnienia zbrodni.

Zienkiewicz miał zadawnione porachunki ze znajomym Bindochem. So bieńskim. Spotkawszy go wieczorem chciał go zranić nożem, w rezultacie jednak sam został pobity. Mszcząc się za to Zienkiewicz udał się w ślad za Sobieńskim — który wszedł do mieszkania Bindocha — wybił okno i zaczął strzelać — jak zeznał — celując

do Sobieńskiego. Widząc, że trafił Bindocha porzucił broń i ukrył się

POŻAR WSI

Ł o m ą a — Wskutek zaproszenia ognia od papierosa wybuchł we wsi Kosaki pożar, który strawił 4 domy, resztę zeszłorocznych zbiorów oraz część żywego inwentarza.

Z ruchu ludowego w powiecie Mościska

Zapoczątkowana przed rokiem niepełna praca organizacyjna Stronnictwa Ludowego na terenie powiatu mościskiego daje bardzo dobre wyniki. Z dnia na dzień niemal powstają nowe jednostki organizacyjne, powiększa się nieustannie liczba członków. Do szeregów ludowych garna się wszyscy chłopci, kobiety i młodzież. I nie nie

W kursie wzięło udział około 300 osób z 22 wsi naszego powiatu, w tym znaczna liczba kobiet i młodzieży. Po dziwiać należy tych uczestników kursu, którzy nie bacząc na ciężkie warunki atmosferyczne, przebywali po kilkanaście kilometrów codziennie, aby wziąć udział w kursie. Kurs przeprowadzali delegaci ze Lwowa ks. pułk. Józef Panaś i Miciak Tadeusz, stud. U. J. K. Podczas kursu, którego program obejmował zagadnienia polityczne Polski i Europy, sprawy ideowe, programowe, gospodarcze, oświatowe, sprawozdanie z Kongresu S. L. i inne przemawiali: prezes powiatowy Czyżtek Franciszek, Citkowski Stanisław, Czyżyło, Kanak, Kosowski, Marek, Woźnica i inni.

O tym jakie korzyści przyniósł kurs uczestnikom, mogą oni tylko powiedzieć. A wiele powiedzieć by mogli, to zaś przede wszystkim, że rozchodzili się z mocnym postanowieniem jeszcze większego wzmocnienia pracy. Postanowiono poświęcić jaknajwięcej uwagi sprawie organizowania sekcji kobiet i kół młodzieży.

Podkreślić również należy techniczną stronę kursu, którego organizacją zajęli się Krysowiczanie, a która działała naprawdę bardzo sprawnie i bez zarzutu, przy czym duża zasługa przypisać należy dzielności i energiczności prezesa miejscowego koła S. L. Władysława Markowi.

I jeszcze o jednym długim pamiętały będziemy: — o dużej, naprawdę starej polskiej gościnności i życzliwości gospodarzy.

„Zioła przeciw cierpieniom płucnym”

ogólnie znane jako łagodzą kaszel
Herbata Puhlmanna Paczka 1,65 zł

Do nabycia w aptekach i drogeriach.

Również w dniu 6 marca odbyło się zebranie Stronnictwa w Pnikucie, które zgromadziło około 1000 (tysiąc) osób. Na zebraniu tym ks. pułk. Panaś omawiał sprawy ideowe i organizacyjne.

Tych parę fragmentów to jeszcze nie wszystko, co mogłoby świadczyć o naszej tężyźnie i sile, jaka dziś przedstawiamy. Praca idzie i pójdzie naprzód, obejmując wszystkie drogi i placówki życia. Pójdzie naprzód hardo i nieustępliwie z mocą i wolą zwycięstwa.

GRUŻLICA PŁUC

jest nieuleczalna i ostatecznie nie robiąc różnicy dla poci, wieku, i stanu pociągają bardzo wiele ofiar. Przy zwalczaniu chorób płucnych, bronchitów, grypy, uporczywego męczącego kaszlu itp. stosując

pp. Lekarzy

„BALSAM TRIKOLAN - AGE”

który ułatwia wydzielanie się płucnyemu usuwaniu kaszlu, wzmacnia organizm i samopoczucie chorego, oraz powiększa wagę ciała.

zdołało i nie zdoła nas powstrzymać i załamać. Wypadki sierpniowe wykazały dużą przeżność organizacyjną, — represje zaś, które po nich przyszły przyczyniły się do zoementowania organizacji, nieświadomym otworzyły oczy, a z niepewnych uczyniły twarde, świadomych i zdecydowanych ludowców.

Rzecz oczywista, że wobec tego Ozone w całym powiecie nie „chwycił” mimo bohaterskich prób niektórych wójtów, którzy za wszelką cenę chcieli stać się „konsolidatorami”. Obecnie tylko pod formą różnych „związków” młodzieżowych stara się przenikać do wsi. Ale to wszystko na nie się nie zda. Chłopi weszli na drogę właściwą, z której nie zepchną ich żadne sztuczki i po której nieustępliwie będą kroczyć aż do zwycięstwa i pełnego zrealizowania słusznych ich żądań.

Dowodem dużej ruchliwości i żywotności kół są urządzane stale kursy i zebrania. I tak w ciągu ostatnich tygodni odbyło się zebranie kół S. L. w Trzecieju i Lackiej Woli, które zgromadziło zgóra 500 osób. Na zebraniu tym sprawy organizacyjne referowali delegat ze Lwowa Nowaczek Mieczysław, stud. U. J. K., prezes powiatowy Franciszek Czyżtek i inni. Również w Strzeleczyskach odbyło się liczne zebranie organizacyjne z udziałem delegata ze Lwowa Czarnieckiego, — stud. A. H. Z.

Ostatnio zaś w dniach 4. 5 i 6 marca br. przeprowadzony został w Krysowicach kurs Stronnictwa Ludowego

Notowania giełdowe ziemiopłodów

z dnia 21 marca 1938 r. — Płatno złotych za 100 kg:

	Warszawa	Poznań	Kraków	Bydgoszcz
Pszenica zbier.	28.75—29.25	25.75—26.25	27.00—27.25	25.75—26.50
Zyto zbierane	21.25—21.75	19.25—19.50	21.00—21.25	20.00—20.25
Jęczmień	17.50—18.75	17.50—18.75	18.50—18.75	17.00—17.75
Jęczmień brow.	19.75—20.25	—	—	—
Owies	20.00—22.00	19.00—20.50	20.25—20.75	19.00—19.50
Maka pszen. 65%	39.50—41.50	38.25—38.75	38.50—39.25	39.75—40.75
Maka żytnia 65%	30.00—30.50	28.50—29.50	32.00—32.25	30.00—30.50
Otręby pszenne	15.25—15.75	14.50—15.50	14.75—15.00	15.50—16.00
Otręby żytnie	13.00—13.50	12.75—13.75	13.00—13.25	13.75—14.25
Rzepak zimowy	54.50—55.50	54.00—55.00	54.50—55.50	52.00—54.00
Groch polny	24.00—26.00	—	26.50—27.50	22.00—25.00
Groch Wiktorja	28.50—29.50	22.00—24.50	29.50—31.00	23.00—25.00
Kuchy rzepak.	16.25—16.75	16.50—17.50	19.00—19.50	17.50—18.25
Kuchy lniane	19.75—20.25	20.50—21.50	22.25—22.75	21.25—22.00
Ziemniaki sadz.	—	0.00—0.00	—	5.00—6.00
Gryka	—	—	—	—
Słoma użna żyt.	—	5.00—5.25	6.50—7.00	—
Słoma prasow.	6.50—7.00	5.75—6.00	—	6.75—7.00
Siano luźne	—	7.35—7.85	7.00—8.00	7.75—8.75
Siano prasow.	8.25—9.25	8.00—8.50	—	9.00—9.75

Ceny żyta zagranicą:

Berlin —, Praga 30.00; Hamburg (żyto amerykańskie bez cła) 24.18
Wartość dolara: 5,25 —; Wartość gramu złota: 5,92

MAŁOPOLSKA

UCZCIWY DOROŻKARZ

S t r y j — Uczciwym dorożkarzem okazał się Chaim Samet w Straju, który w dorożce znalazł torebkę z kosztownościami wartości 20.000 zł. W chwili, kiedy miał ją oddać na policji, zgłosiła się właścicielka, której dorożkarz zgubę zwrócił.

KATASTROFA KOLEJOWA

R o h a t y n — Na stacji kolejowej Rohatyn, woj. stanisławowskim w pociągu zjadającym z Chodorowa do Tarnopola wskutek silnego zderzenia przy przetwarzaniu wagonów, jeden z wozów wykołał się. Cztery pasażerowie odnieśli kontuzje

BYŁO ICH DWIE

Jedna wyszła za mąż za górniką, druga za gospodarza na kilku morgach. Ślub ich odbył się tego samego dnia po czym rozjechały się i nie widziały kilka lat. Gdy wreszcie jedna odwiezła drugą, pytaniem: „Czy pamiętasz...?” nie było końca. A gdy gospodyni otworzyła przed siostrą swą, bliźniarkę, obie jednocześnie zawołały: „Pamiętasz...?” „Oczywiście, że pamiętam — ciągnęła gospodyni — słowa naszej drogiej matki, która tyłko krotnie przypominała nam, że wszystkie gospodynie w całym kraju używają i cenią mydło Jeleń Schicht, bo jest ono synonimem mydła najwyższej jakości”.

KRESY WSCHODNIE

BUDOWA KOŚCIOŁA

B r a c ł a w — Jody w pow. brackim od dziesiątków lat pozbawione były kościoła katolickiego i liczna ludność katolicka zmuszona była uczęszczać do kościoła w Borodzieniczach

Ostatnio zorganizowany został w Jodach komitet budowy kościoła, który przystąpił już do budowy świątyni.

WYROK NA SPRAWCÓW ZAMACHÓW PETARDOWYCH

W i l n o — W Sądzie Okręgowym w Wilnie zapadł wyrok w procesie sprawców 14 zamachów petardowych w Wilnie. Wyrokiem sądu skazani zostali: Świechowska na 2 i pół roku więzienia, Naborowski na półtora roku, Ostanwjo na rok i Kropiwnicki na 1 rok więzienia.

LADOWANIE BALONU „HEL”

D r o h i c z y n — W pobliżu wsi Ludwinowo, pow. drohiczyńskiego na Polesiu wylądował polski balon „Hel” z Legionowa, z załogą w składzie 3 osób. Załoga wraz z dostarczoną do stacji kolejowej Drohiczyn balonem odjechała do swojego miejsca postoju.

POCISK ARMATNI ZABIŁ DWÓCH CHŁOPCÓW

H o r o c h ó w — Na polach wsi Zaturce chłopcy znaleźli pocisk armatni, pozostały z czasów wojny światowej. W czasie manipulowania pocisk wybuchł, zabijając dwóch chłopców, trzeciego zaś ciężko poranił. W stanie beznadziejnym przewieziono go do szpitala.

Najwięcej

Klientów wiejskich

zdobędziesz przez

ogłaszanie w

Gazecie Grudziądzkiej

Zjazdy i zgromadzenia Stronnictwa Ludowego

Baczność pow. Stopnica. W dniu 27 marca br. w Sekretariacie Str. Lud. w Stopnicy o godz. 11 przed południem odbędzie się posiedzenie Komisji Gospodarczej przy Str. Lud.

W dniu 10 kwietnia br. odbędzie się w lokalu Sekret. Str. Lud. w Stopnicy konferencja Zarządów Kół i działaczy ludowych Str. Lud. Początek o godz. 11 ppół. Uprasza się wszystkich zainteresowanych o punktualne przybycie, albowiem sprawy do obrady bardzo ważne.

Zarząd Powiatowy w Stopnicy
Podsiadło Henryk, prezes
Pawłina Władysław, sekretarz.

Pow. Puławy: 27 marca o godz. 1 p. p. w Domu Ludowym w Nałęczowie odbędzie się Nadzwyczajny Zjazd Powiatowy Stron. Ludow., na który zapraszam wszystkich ludowców z całego powiatu. Sprawy bardzo ważne i interesujące. Jednocześnie po Zjeździe

Koła S. L. z terenów gmin Nałęczów dokonają wyboru Zarządu Gminnego. Przed Zjazdem o godz. 11-ej odbędzie się w tymże domu zebranie Zarządu Pow., Sądu Partyjnego, Kom. Rewizyjnej, celem sprawdzenia ksiąg. Obecność wszystkich konieczna. Wejście tylko za legitymacjami. Przybędzie delegat N. K. W.

Prezes Pow. St. Kot.

KOMUNIKATY ORGANIZACYJNE S. L. NA DZIEŃ 20 MARCA 1938 R.

Pow. Gostynin: Dnia 23 marca br. odbędzie się Zjazd Statutowy S. L. na pow. gostyński w Gostyninie. Zbiórka o godz. 9 rano w zagrodzie p. A. Czapskiego. O godz. 10-ej nabożeństwo za zmarłych ludowców. Po nabożeństwie obrady. Na porządku dziennym referaty: polityczny i organizacyjny, sprawozdanie Zarządu, dyskusja oraz wybory władz.

A Czapski — Prezes Pow.

Pow. Bilgoraj: Dnia 26 i 27 marca we wsi Bukowinie, gm. Biszczy w świetlicy ludowej odbędzie się Zjazd Po-

wiatowy i kurs oświatowy ze sprawozdaniem z Kongresu. W wyborach do Zarządu Pow. mogą wziąć udział tylko te Koła, które wykupią legitymacje na rok 1938. Legitymacje są do nabycia u Prezesa Pow. lub za miejscem Zjazdu. Na Zjazd przybędą wybitni działacze pozamiejscowi.

Zarząd Powiatowy S. L.

Pow. Radzymin: W dniu 27 marca o godz. 13-ej odbędzie się Statutowy Zjazd Pow., na którym będą wybierane powiatowe władze S. L. Zjazd odbędzie się we wsi Chrościele Folwark u ob. Kłębka Wincentego. Przyjedzie prezydent z Warszawy. Przybywajcie licznie.

Kłebek Marian
Za Zarząd Powiatowy S. L.

Pow. Garwolin: W dniach 27 i 28 marca odbędzie się we wsi Warszawskich dwudniowy kurs społeczno - polityczny dla członków i sympatyków S. L. z Powiśla. Pod koniec kursu odbędzie się konferencja. Prosimy o liczne przybycie. Wstęp tylko za legitymacjami, które będzie można po

wpłaceniu wkładki otrzymać na miejscu.

W dniu 23 marca o godz. 2-ej po południu w Garwolinie odbędzie się konferencja działaczy Stronnictwa Ludowego z terenów gmin podgarwolińskich. Sprawy bardzo ważne. Prosimy o liczne przybycie. Konferencja odbędzie się w lokalu przy ul. Długiej Nr 30.

Prezes Pow. Wł. Popiołek.

Pow. Rypin: Zjazd Pow. S. L. odbędzie się w dniu 25 marca w piątek o godz. 11-ej przed południem w Rypinie w lokalu przy ul. Piłsudskiego Nr 5. Udział w Zjeździe tylko za legitymacjami na r. 1938, które dodatkowo można nabyc na miejscu zjazdu. Przybędzie prezes Wojew. A. Czapski.

Zarząd Woj. S. L. w Warszawie.

Pow. Sieradz: 26 i 27 marca odbędzie się kurs społeczno - polityczny we wsi Lubna, gm. Gruszczyce dla Kół Niedź, Wąglczew, Sadokszyc, Gruszczyce.

Prezes Pow. Ad. Banach.

Uporczywe ZAPARCIE STOLCA

zatrzuwa organizm, pogarsza samopoczucie, odbiera apetyt, oraz chęć i zdolność do pracy.

ZIOŁA Z GÓR HARCU DRA LAUERA

stosowane przy zaparciu (obstrukcji) są łagodnym naturalnym środkiem przeczyszczającym, wydalają niestrawione resztki pożywienia, stosują się również skutecznie w chorobach nerek, wątroby, pęcherzyka żółciowego (kamicy), reumatyzmie, artretyzmie, hemoroidach i otyłości.

ZIOŁA Z GÓR HARCU DRA LAUERA

SPRZEDAŻE

Ule ramowe

i paszety do sprzedania. Fuszara Boguszewo pow. Grudziądz

Winorośle

owocujące wyhodowane na wszystkich glebach, sadzonka dwuletnia 1,25, morele 2 złote, inne drzewka. Sprzedawcy poszukiwani. Czesław Zakrzewski, Warszawa, Marszałkowska 79

Gospodarstwa sprzedam

20 morg 5 500 27 morg 6 500 35 morg 9 000 46 morg 11 000 58 morg 12 000 80 morg 17 000 120 morg 23 000 150 morg 26 000 Na wszystkich zabudowania murowane, inwentarze, maszyny, zasiewy, zapasy. Domy wille różne interesy. Gawlik Ostrzeszów Kolejowa 42 (znaczek) (50)

Gospodarstwo

około 23 morg w tym staw rybny w dużej kościelnej wsi z powodów spadkobierców sprzedam natychmiast. Budynki w dobrym stanie, kompletny żywy i martwy inwentarz. Cena według umowy. Murawski Julian, Pokrzydowo, pow. Brodnica, st. kolej. Jajkowo

Gospodarstwo

42 morg łąka, olszyna, inwentarz kompletny, ładna okolica, sprzedam zaraz. Cena 13.000 zł. Of. do Gaz. Grudziądz pod nr. 53

Osada

buraczana - anulacyjna 62 morgi sprzedam Suchary pow. Wyrzysk Petrykowski (51)

Gospodarstwo

prywatne 65 morg ziemi pszenno żytniej w tem 6 m łąki z torfem, budynki w dobrym stanie, kompletny żywy i martwy inwentarz sprzedam. Cena 15.000 wplata 12.000 Fr. Stawiski Karbowo p. Brodnica Pomorze (52)

WOLNE POSADY

Do sprzedaży rewelacyjnej nowości dla przemysłu i rolnictwa poszukuje przedstawicieli powiatowych. Of. z życiorysem referencjami: Skrytka pocztowa 35 Toruń (48)

Spawacz

na spawanie autogeniczne i elektryczne wybitnie zdolny potrzebny zaraz. Praca stała. Oferty z opisami świadectw i podaniem wysokości wynagrodzenia pod „Poważne Przedsiębiorstwo” do Gaz. Grudziądz (33)

Uczeń

krawiecki potrzebny Zabłocki Grudziądz, 3-go Maja 13 (18)

Wyjątkowa okazja!

Ceny niższe!

CIEKAWY POWIEŚCI!

Czejad, Na indyjskich ścieżkach

Obraz życia i walk europejskich pionierów wśród indjan

CENA

15 gr.

Loango

Powieść osnuta na tle życia murzynów i ich walk z handlarzami niewolników

30 „

Wierny sługa

Rok 1857, krwawe powstanie Hindusów z niesłychanym okrucieństwem stłumione przez Anglików

15 „

Cooper, Ostatni z Mohikanów

50 „

Pogromca zwierza

50 „

Z krainy lwów

40 „

Barfuss, Wkraju męnych burów

50 „

Hoffmann, Nad brzegami złotodajnej rzeki

40 „

Łupieżca rozbitek

25 „

Kat z Elbląga

30 „

Kraszewski J., Szwedzi w Czerlochowie

30 „

Czartowski Zamek

30 „

Ks. Łukaszewicz, Królobójcy w Polsce

20 „

L. Sobociński, I koń by zapłakał

15 „

Książki wysyłamy tylko za poprzednim nadesłaniem pieniędzy

Do przesyłki za książki dołączyć należy 15 groszy na portę

Powyższe książki do nabycia w Księgarni Zakładów Graf. i Wydawn. Wiktora Kulerskiego GRUDZIĄDZ (Pomorze)

ROZNE

Irysy

znanej pierwszorzędnej jakości o różnych smaczkach poleca po cenach konkurencyjnych i poszukuje przedstawicieli na własny rachunek Wytwórnia cukierków „Słodysz” Buk Wlkp tel. 39.

Żle słyszysz?

Masz szum w uszach? Żadaj bezpłatnego prospektu na skuteczne leki „Eufonia” Kraków, Olsza

Buchalterii

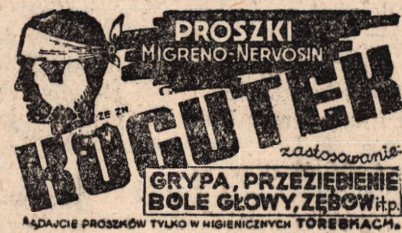
nowoczesnej korespondencji sześć językowej wycząm listownie. Żądajcie prospektów. Autor Agnieszka, Kolno g. (31)

Jesteś

zainteresowany w nabywaniu instrumentów muzycznych i zegarków? Żądajcie katalogu cennika Ignacy Cypres Kraków. Szewska 13. g. g. (27)

Dzierżawy

gospodarstwa 4-10 morg z mieszkaniem 3-3 pokoi poszukuje. Oferty do Gaz. Grudziądz pod nr. 8

Szkola śpiewu kanarka

cena z przesyłką 1,75 zł

Hodowla ptaków śpiewających

cena z przesyłką 0,95 zł

poleca Księgarnia »Gazety Grudziądzkiej« Grudziądz Droga Łąkowa

Radio program z Warszawy

ŚRODA, 23 marca.

Warszawa. 6,15 Pieśń i gimnastyka; 6,40 Muzyka z płyt; 7,00 Dziennik poranny; 7,15 Płyty; 8,00 i 11,15 Audycja dla szkół; 11,40 Szwedzkie pieśni ludowe (płyty); 11,57 Sygnał czasu; 12,03 Audycja południowa; 15,30 Wiadomości gospodarcze; 15,45 Pogadanka dla dzieci starszych; 16,00 Uczmy się mówić; 16,15 Obrazki muzyczne i piosenki dla dzieci; 16,50 Pogadanka aktualna; 17,00 20-lecie czerwonej armii (odczyt); 17,15 Koncert ork. salonowej; 17,50 Co robić z dzieckiem po ukończeniu szkoły powszechnej (odczyt); 18,00 Wiadomości sportowe; 18,10 Muzyka lekka (płyty); 18,35 Audycja dla wsi; 19,00 „Za robotą” — epizod z powieści „Kamienica wielkiego miasta” Wł. Pawłaka; 19,20 Pieśni; 19,35 Żelazowa Wola w nowej szacie (dialog); 19,55 Wiazanki organowe i piosenki (płyty) 20,45 Dziennik wieczorny; 20,55 Pogadanka aktualna; 21,00 Koncert chopinowski; 21,45 Kwadrans poetycki p. t. „Piękno rzeczy czarnośkie”; 22,00 Koncert popularny; 22,50 Ostatnie wiadomości dziennika wieczornego i przegląd prasy.

CZWARTEK, 24 marca.

Warszawa. 6,15 Pieśń i gimnastyka; 6,40 Muzyka z płyt; 7,00 Dziennik poranny; 7,15 Płyty; 8,00 Audycja dla szkół; 11,15 „Opera” — poranek muzyczny dla liceów; 11,57 Sygnał czasu; 12,03 Audycja południowa; 15,30 Wiadomości gospodarcze; 15,45 Rozmowa muzyka z młodzieżą; 16,15 Koncert solistów; 16,50 Pogadanka aktualna; 17,00 Wiedza i książka; 17,15 Koncert ork.; 17,50 Poradnik sportowy i Wiadomości sportowe; 18,10 Skrzynka ogólna; 18,35 Audycja dla młodzieży wiejskiej; 19,00 Oryginalny Teatr Wyobraźni: premiera słuchowiska „Obraz”; 19,40 Koncert chóru dzieci krakowskich; 20,00 Pogadanka aktualna; 20,10 Muzyka rozrywkowa w wyk. radiork. z udz. sol.; W przerwie o godz. 20,45 Dziennik wieczorny i pogadanka aktualna; 21,45 „Z mojego warsztatu” — szkic literacki; 22,00 Koncert Stowarzyszenia Miłośników Dawnej Muzyki; 22,50 Ostatnie wiadomości dziennika wieczornego i przegląd prasy.

Humor

— Jak to śliczne dziecko, czy potrafi już mówić mama?
— Nie, ale może powiedzieć: czy ma pan obrazki czekoladowe?

St. beśniowski

O nawozach pomocniczych

cena wraz z przesyłką 1,75 zł.

Powyższą książkę wysyłamy tylko za poprzednim nadesłaniem pieniędzy

Zakłady Graficzne i Wydawnicze Wiktora Kulerskiego w Grudziądzu

„Gazeta Grudziądzka” wydanie główne wychodzi raz tygodniowo w 3 wyd.: I. (Pomorze), II. (województwo centralne, kresy wsch. Małopolska i zagranica) III. (Wielkopolska i Śląsk) wraz bezpłatnymi dodatkami: „Gospodarz i Osadnik”, „Robotnik”, „Dobra Gospodyni”, „Śmiech”, „Przyjaciel Młodzieży”, „Gość Świąteczny” i inne dodatki. — Przepłata wynosi kwartalnie wraz z odpisaniem do domu złotych 3,90, miesięcznie 1,30, w Wolnym Mieście Gdansk 7,50 guldów, za granicą wraz z kosztami przesyłki: we Francji 30 franków, w Belgii 6 50 belgów, w Niemczech 4 RMK, w Szwajcarii 5 fr. szw., w Czechosłowacji 38 koron czesk., w Austrii 8 szylingów, w Danii 6,00 koron duńsk., w Szwecji 5 koron szwedz., we Włoszech 20 lirów włoskich, w Ameryce i Kanadzie 1,50 dol. w innych krajach równowartość 1,50 dol. ameryk. — Ogłoszenie drobne słowo 20 groszy, słowa tłustym drukiem podwójnie najniższe 2 zł tylko za gotówkę z góry. — Redaktor odpow.: Stanisław Kunz sen. Grudziądz ul. Piłsudskiego nr. 78. — Drukarnia Zakładów Graficznych i Wydawniczych Wiktora Kulerskiego w Grudziądzu Droga Łąkowa — Konto rozrachunkowe nr. 1 Grudziądz; Konto P.K.O. Poznań nr. 200.420